

Handläggare:
Camilla Jönsson
08- 214 931
e-post: camilla.jonsson@ssnf.org

2010-02-19

Remissvar: N2009/9293/ITP
*Nr.21_Svenska Stadsnätetsföreningen_*
öppna_nät

Näringsdepartementet
Maria Solberg
103 33 Stockholm

maria.solberg@enterprise.ministry.se

Remissvar: PTS rapport - Öppna nät och tjänster (N2009/9293/ITP)

Inledning

Svenska Stadsnätetsföreningen (SSNf) är en bransch- och intresseorganisation som organiserar ca 150 stadsnät och ca 150 leverantörer av tjänster och utrustning. Våra synpunkter avser endast stadsnätägarnas intressen vilka till 85 % ägs och eller drivs av kommunala bolag, förvaltningar eller i samverkan med privata partners. Huvudsyftet för våra offentligt ägda stadsnät är att ge invånarna, företag och den kommunala verksamheten i respektive kommun och region såväl på landsbygden som i tätort möjlighet till bredband via öppna konkurrensneutrala nät där valfrihet och öppenhet på icke diskriminerande villkor råder, som ger befintliga och nya aktörer möjlighet att leverera sina tjänster utan att behöva investera i egen infrastruktur.

Öppna nät och tjänster

Rapporten analyserar begreppet öppenhet och dess betydelse för innovationer och Sveriges konkurrenskraft, utifrån en värdekedja om fem nivåer och framställer utmaningarna om öppenhet på respektive nivå. Den rapport som PTS tagit fram har i mångt och mycket ett operatörsperspektiv och PTS har arbetat fram många bra synpunkter och problemområden. Men SSNf vill betona att en objektiv bedömning också borde innehållit analyser utifrån ett användarperspektiv och analyser om hur samhället ska säkerställa den offentliga sektorns behov av öppna neutrala nät för framtidens viktiga samhällstjänster i hela Sverige.

Tjänstekonkurrens eller infrastrukturkonkurrens?

Kommunikationsmyndigheten PTS har i sin utredning - Öppna nät och tjänster - stort fokus på infrastrukturkonkurrens. En parallell förläggning av IT-infrastruktur med hög överföringskapacitet där nätägare konkurrerar med varandra om att erbjuda tjänster till slutkunden har som PTS anser sina fördelar. Men att respektive operatör ska etablera ett parallellt nät genom att antingen bygga eget nät eller hyra svartfiber på många ställen i Sverige kan innebära risker utifrån användarperspektivet och det kan ifrågasättas om det är samhällsekonomiskt försvarbart.

För att kunna erbjuda tjänster på marknaden för elektronisk kommunikation behöver tjänsteleverantörerna och operatörer tillgång till nätkapacitet, dvs. en länk till kunderna. För nya företag på marknaden är ofta hyra eller köp av nättjänster det enda kommersiellt möjliga alternativet, eftersom det är mycket kostsamt att bygga eget aktivt nät. Detta innebär stora kostnader för små

tjänsteleverantörer som i annat fall kan utestängs från marknaden, vilket i sin tur hämmar tjänsteutvecklingen och mångfalden av tjänsteleverantörer.

Infrastrukturkonkurrens

PTS strävar efter infrastrukturbaserad konkurrens eftersom de anser att en konkurrens mellan operatörer, som har egen kontroll över nätet, är mer långsiktigt hållbar än en konkurrens där flera tjänsteleverantörer bereds tillträde att konkurrera i ett öppet nät. I ett land som Sverige som karaktäriseras av glesbygd och stora avstånd jämfört med många andra länder kan avvägningen mellan infrastrukturkonkurrens och tjänstekonkurrens behöva se olika ut. Marknaden har olika incitament att täcka Sverige med infrastruktur och ju tätare bebyggelse med många kunder, desto mer underlag finns för att etablera parallella, inbördes konkurrerande infrastrukturer. I vissa glesbefolkade och geografiskt avlägsna delar kommer det sannolikt inte att uppstå någon infrastrukturkonkurrens över huvud taget. I andra delar kan slutkunden redan i dag välja mellan tre eller kanske till och med fyra olika infrastrukturer. SSNf noterar att PTS i rapporten "Förslag till bredbandsstrategi i Sverige" skriver: *Det kan vara i samhällets intresse att parallell fiberinfrastruktur konkurrerar på accessnivån, men det kommer förmodligen endast uppkomma i undantagsfall och vid sådana förhållanden måste målet för regleringsmyndighetens regleringsarbete vara att skapa bästa möjliga tjänstekonkurrens baserad på en etablerad fiber infrastruktur.*

Tjänstekonkurrens på icke-diskriminerande villkor

Med tjänstekonkurrens som många stadsnät idag erbjuder i sina nät menas en situation där konkurrensen verkar på en viss nivå, i detta fall tjänstenivån, inom en och samma infrastruktur. En förutsättning för att tjänstekonkurrens ska kunna uppstå i fibernäten är att det finns möjlighet för andra operatörer än den operatör som kontrollerar nätet att på icke-diskriminerande villkor få tillträde till nätet för att erbjuda slutkunder bredbandstjänster. Fibernäten måste således vara öppna på infrastrukturnivå för att konkurrens på marknaden för tjänster ska uppstå i näten. Det är också värt att notera att den så kallade kommunikationsoperatören kan vara både i privat regi och i kommunal regi. Det är dock viktigt att en operatör som agerar på den nivån i värdekedjan där de har monopol också förhåller sig neutrala. En kund till en kommunikationsoperatör måste känna trygghet att konkurrens sker på lika villkor, d.v.s. att priset kommer att vara marknadsmässigt, att det är billigare och bättre att hyra av denna neutrala part än att själv etablera infrastruktur, att den som utövar tillsyn har förutsägbara medel för att hantera nya aktörer på marknaden osv.

Utifrån användarperspektivet finns det flera positiva effekter av ett öppet nät. Dels får användarna tillgång till en konkurrensutsatt marknad och tjänsteutbud, dels är inträdeshindret lägre för små, lokala eller nya tjänsteleverantörer vilket gynnar tjänsteinnovationer. SSNf anser att PTS borde ha analyserat olika tillträdesregleringar som stärker tjänstekonkurrensen och inte bara studerat tillträdesregleringar som stärker infrastrukturkonkurrensen.

Tillgången till svartfiber

SSNf håller med PTS i frågan om att det skett vissa positiva förändringar vad avser utbudet av svartfiber bland annat tack vare användningen av stadsnätets handelsplats CESAR. SSNf arbetar för att fler stadsnät ska ansluta sig och därigenom kunna öka utbudet av svartfiber i alla delar av landet. För att tillgodose den stora efterfrågan bör alla nätägare åläggas att erbjuda svartfiber och/eller kapacitet.

SSNf anser inte att stadsnäten endast ska agera på svartfibernivån i hela landet, något som främst gynnar operatörsperspektivet. Stadsnät som endast äger passiv infrastruktur kommer visserligen att försörja marknaden med svartfiber men med en väl fungerande handelsplats som CESAR skulle efterfrågan av svartfiber tillgodoses.

Utifrån operatörsperspektivet finns det en hel del utmaningar som PTS beskriver i rapporten med inlåsnings, men utifrån användarperspektivet finns det risker med att stadsnäten endast ska verka på svartfibernivån. Om regleringsmyndigheten istället kan reglera så att tjänstekonkurrens gynnas kan

samhället genom en kommunikationsoperatör i kommunal eller privat regi säkerställa tillgången till ett konkurrerande tjänsteutbud. Det ger användarna valfrihet och lägre kostnader. Återigen anser SSNf att regleringen måste bli mer flexibel och beakta fördelarna respektive nackdelarna med både infrastruktur- och tjänstekonkurrens eftersom det råder olika förutsättningar.

Marknaden kontra samhället

Det värt att fundera över vilka affärsmodeller och strategier som råder på bredbandsmarknaden idag. Regeringen har sagt i sin strategi att marknaden ska ta hand om utbyggnaden av bredband och i mångt och mycket speglar marknaden operatörernas infrastrukturperspektiv. De stora nätägande operatörerna erbjuder kunderna sina egna tjänster och konkurrera med varandra utifrån parallell infrastruktur. Den parallella infrastrukturen är i många fall kabel-TV-nät, xDSL, mobilt bredband eller fiber. Det är viktigt att ha i åtanke att om operatörerna endast erbjuder sina egna tjänster i sina nät hur ska den offentliga sektorn kunna säkerställa att alla får tillgång till viktiga samhällstjänster? Lägg därtill en potentiell utveckling av fler viktiga samhällstjänster från den offentliga sektorn. Med det som utgångspunkt skulle infrastrukturfrågorna få en helt annan inriktning än idag eftersom tillgänglighetsaspekten kan bli allt helt avgörande då alla medborgare ska kunna ta del av samhällets tjänster.

Med vänlig hälsning

Mats Berggren
Ordf.

Mikael Ek
VD